

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13), zwanej dalej ustawą, rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem (art. 13 ust. 3 ustawy).

Niniejszym zarządzeniem, za rezerwat przyrody „Biesiec Skała” uznano obszar o powierzchni 4,15 ha, położony na części działki ewidencyjnej o nr: 121/12 obręb Ligota Dolna w gminie Strzelce Opolskie. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ostańca denudacyjnego ze skałkowymi wychodniami wapieni środkowotriasowych, tworzącymi charakterystyczny próg strukturalny na pograniczu Wyżyn Polskich i Niżu Środkowoeuropejskiego. Wokół rezerwatu nie wyznacza się otuliny.

Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy przedstawiono na załączniku nr 2 do zarządzenia, położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania przedstawiono na załączniku nr 1 do zarządzenia w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151, z późn.zm.).

Teren rezerwatu przyrody obejmuje niezwykle formę ostańca denudacyjnego (wysokość 326 m.n.p.m) ze skałkowymi wychodniami wapieni środkowotriasowych, które tworzą bardzo cenny i unikatowy w skali kraju kompleks form nieożywionych, ponieważ na granicach wyżyn i nizin polskich nie występują inne progi strukturalne z wychodniami skałkowymi zbudowanymi z osadów środkowego triasu. Warstwy skał węglanowych tworzą tutaj zwarty pakiet leżących prawie poziomo, chaotycznie, przekątnie warstwowych wapieni ziarnistych (osady sztormowe) oraz intensywnie zbiotrowanych gruzłowatych wapieni drobnoziarnistych (osady ładnej pogody). Miąższość poszczególnych ławic waha się od kilku centymetrów do około 15-20 cm w obrębie wapieni laminowanych oraz od 60cm do 100cm w obrębie wapieni zbiotrowanych. Na granicach tych warstw widoczne są proste struktury przebiegające pionowo lub ukośnie względem powierzchni ograniczających daną ławicę (tzw. kanały ucieczkowe ichnofosylia), które przypominają o dramatycznych wydarzeniach pogodowych jakie miały miejsce wiele milionów lat temu. W warstwach tych można zaobserwować skamieniałości pochodzące z okresu triasu środkowego.

Dodatkowymi walorami przyrodniczymi przedmiotowego rezerwatu są występujące tutaj płaty buczyn storczykowych *Cephalanthero-Fagenion* oraz płaty wyżynnych buczyn żyznych *Galio odorati-Fagetum* i stanowiska roślin tj.: żłobika koralowego *Corallorhiza trifida*, buławnika czerwonego *Cephalanthera rubra*, buławnika wielkokwiatowego

Cephalanthera damasonium, lili złotogłów *Lilium martagon*, pierwiosnka lekarskiego *Primula veris*, dziurawca skąpolistnego *Hypericum montanum*, przytulinki wiosennej *Cruciata glabra*, przytuli okrągłolistnej *Galium rotundifolium*, perłówki jednokwiatowej *Melica uniflora*, przytuli wonnej *Galium odoratum*, żywca cebulkowego *Dentaria bulbifera*, kostrzewy leśnej *Festuca altissima*, żankieli zwyczajnej *Sanicula europeae*, miodownika melisowatego *Melittis melissophyllum*.

Spośród walorów faunistycznych obszaru wymienić należy przede wszystkim terytorium lęgowe dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*, gatunku zwornikowego, typowego dla dojrzałych drzewostanów, objętego ochroną prawną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 poz. 2380).

Szczególne wartości przyrodnicze przedmiotowego obszaru uzasadniające potrzebę uznania za rezerwat potwierdziły wyniki prac grupy ekspertów, w tym z dziedziny nauk biologicznych i geografii, prowadzonych w latach 2021-2022 (*Ekspertyza Kierunków Rozwoju Sieci Opolskich Rezerwatów Przyrody*, Badora K., Hebda G., Nowak A., Sierakowski M., Wróbel R.). Zespół ekspertów, kierując się wypracowanymi wskaźnikami oceny walorów przyrodniczych (wskaźnik krajobrazowy, przyrody nieożywionej wskaźnik ekosystemowy, wskaźnik faunistyczny, unikatowość waloru, potrzeba podjęcia działań ochronnych) wykazał, że obszar ten charakteryzuje się wysokimi wartościami przyrody nieożywionej i krajobrazowej (ze względu na występujące gruboławicowe wapienie górażdżańskie oraz ich rumosz, a także zwietrzeliny, które są świadectwem budowy geologicznej regionu), a także umiarkowanymi wartościami ekosystemowymi.

Zamiar utworzenia rezerwatu przyrody poddano konsultacjom społecznym.

Projekt zarządzenia był przedmiotem konsultacji z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Katowicach (RDLP w Katowicach) i Nadleśnictwem Strzelce Opolskie, które nie wniosły uwag (pismo nr ZO.7212.84.2025 z 30.09.2025r. i pismo nr ZG.7212.9.2025 z 29.09.2025r.).

Projekt zarządzenia będzie również przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu i zostanie przedłożony Wojewodzie Opolskiemu do uzgodnienia. Wojewoda uzgodnił projekt pismem z dnia 29 grudnia 2025 r. (Nr IN.III.710.11.2025.TB).

Zarządzenie pociąga za sobą skutki finansowe w budżecie Państwa w części, której dysponentem jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu, w szacowanej kwocie ok. 6000 zł na oznakowanie rezerwatu tablicami informującymi o nazwie formy ochrony przyrody. W perspektywie kolejnych pięciu lat od momentu jego ustanowienia, sprawujący nadzór nad rezerwatem zobowiązany jest do sporządzenia projektu planu ochrony (w ramach środków z budżetu państwa albo ze środków zewnętrznych krajowych i/lub środków europejskich).